

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain eräiden siirtymäsäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain muuttamisesta vuonna 1997 annetun lain osakepääoman vähimmäismäärää koskevia siirtymäsäännöksiä. Osakepääoman lakisääteinen vähimmäismäärä korotettiin 1 päivänä syyskuuta 1997 voimaan tulleella lailla 50 000 markkaan. Jos osakeyhtiön osakepääoma on vähimmäismäärää alempi, se on siirtymäsäännösten mukaan korotettava seitsemän vuoden kuluessa lain voimaantu-

lostaksi eli 1 päivään syyskuuta 2004 mennessä 8 000 euroon. Esityksessä ehdotetaan, että siirtymäajasta säädetään erikseen lailla, jolloin tarvittavat säännökset voidaan antaa valmisteilla olevan osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
PERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö	4
Vähimmäisosakepääomaa koskevat vaatimukset ja niiden takautuvuus muissa pohjoismaissa	4
Vähimmäisosakepääomaa koskevat vaatimukset Euroopan unionissa.....	5
1.3. Nykytilan arviointi.....	5
2. Esityksen tavoitteet ja ehdotuksen sisältö	6
3. Esityksen vaikutukset	6
4. Asian valmistelu	6
5. Voimaantulo	7
LAKIEHDOTUS.....	8
osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain eräiden siirtymäsäännösten muuttamisesta	8
LIITE	10
RINNAKKAISTEKSTI.....	10
osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain eräiden siirtymäsäännösten muuttamisesta	10

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain (145/1997) siirtymäsäännöksen 3 momentin (aiemmin kutsuttu kohdaksi) mukaan yhtiöön, jonka perustamiskirja on allekirjoitettu ennen lain voimaantuloa 1 päivänä syyskuuta 1997 ja jonka osakepääoma lain tullessa voimaan on alle 8 000 euroa (alun perin 50 000 markkaa, muutettu lailla 825/1998), sovelletaan lain 1 luvun 1 §:n 3 momentin vähimmäisosakepääomaa koskevaa vaatimusta seitsemän vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Yhtiö, jonka osakepääoma seitsemän vuoden kuluttua eli 1 päivänä syyskuuta 2004 on alle 8 000 euroa, on siirtymäsäännöksen 4 momentin mukaan asetettava selvitystilaan. Päätöksen selvitystilaan asettamisesta tekee tuomioistuin rekisteriviranomaisen ilmoituksesta tai sen hakemuksesta, jonka oikeus saattaa riippua yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Päätöstä selvitystilaan asettamisesta ei kuitenkaan saa tehdä, jos yhtiö on ilmoittanut rekisteröitäväksi osakepääoman korotuksen vähintään 8 000 euroon, yhtiön muuttamisen avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi taikka yhtiön toiminnan jatkamisen yksityisenä elinkeinonharjoittajana, eikä rekisteröintiä evätä.

Siirtymäsäännöksen 5 momentin mukaan erikseen säädetään selvitystilaan asettamisesta, sitä koskevista määräajoista, selvitystilaan asettamiseen liittyvistä hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuuksista, yhtiömuodon muuttamisesta, muuttamiseen tarkoitettuista viranomaisluvista ja muutoksen voimaantulosta.

Siirtymäsäännökset merkitsevät osakepääoman korottamistarvetta sellaisille aikaisemmin perustetuille osakeyhtiöille, joilla on laillisesti ollut sanottua alhaisempi osakepääoma. Nykyisen osakeyhtiölain (734/1978) alkuperäisten säännösten mukaan osakepääoman tuli olla 15 000 markkaa. Tätä vaatimusta ei osakeyhtiölain voimaantulosta annetun lain (735/1978) mukaan sovelleta en-

nen lain voimaantuloa 1 päivänä tammikuuta 1980 rekisteröityyn osakeyhtiöön, jonka osakepääoma on siis laillisesti saanut olla tätäkin alhaisempi. Vuoden 1895 osakeyhtiölaissa ei ollut lainkaan vähimmäisosakepääomaa koskevia säännöksiä.

Voimassa olevia siirtymäsäännöksiä ei juurikaan ole perusteltu virallislähteissä. Osakepääoman korottamista 50 000 markkaan perusteltiin ensisijassa inflaatiokorotuksena (komiteanmietintö 1992:32 s. 198). Osakeyhtiölakitoimikunnan mietinnön mukaan 50 000 markan osakepääomallakaan ei ole todellista suojaa tuovaa merkitystä velkojille ja muille yhtiön sidosryhmille. Toimikunta katsoi vähimmäisosakepääoman tuntuvan korottamisen mahdottomaksi ja ehdotti siksi eräitä muita toimia velkojien ja muiden sidosryhmien suojaksi. Vähimmäisosakepääomaa koskevan vaatimuksen säätäminen takautuvaksi tuli sen sijaan esille vasta lain jatkovalmistelussa. Taustalla oli ensi kädessä pyrkimys välttää tilannetta, jossa vähimmäisosakepääoman korotus jäisi pöytälaatikkoyhtiöiden runsaan perustamisen takia merkityksettömäksi. Uhka takautuvasta korottamisesta lienee riittänyt rajoittamaan pöytälaattikkoyhtiöiden perustamista, koska perustettavien yhtiöiden lukumäärä ei vuonna 1997 ja sitä edeltäneinä vuosina olennaisesti lisääntynyt.

Siirtymäsäännöksissä tarkoitettuja säännöksiä, jotka koskisivat osakeyhtiön muuttamista avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi taikka osakeyhtiön toiminnan jatkamista yksityisenä elinkeinonharjoittajana, ei toistaiseksi ole annettu, eikä tällaista yritysmuodon muuttamista koskevaa erityistä verosääntelyä ole. Myöskään siirtymäsäännöksissä tarkoitettu selvitystilaan asettamisesta ei ole erikseen säädetty.

Patentti- ja rekisterihallituksen tietojen mukaan kaupparekisterissä olevista noin 230 000 osakeyhtiöstä yhteensä noin 125 000 yhtiön osakepääoma on alle 8 000 euroa. Näistä toimiviksi on arvonlisävero-, ennakoperintä- ja työnantajarekisteristä saatujen tietojen perusteella arvioitu noin 52 000 osakeyhtiötä. Lisäksi on noin 40 000 toimima-

tonta osakeyhtiötä, joista kuitenkin tehdään ”ei liiketoimintaa” –ilmoitus verottajalle. Näistä ainakin osa on sellaisia, että omistajat haluavat pitää ne rekisterissä. Suurimmalla osalla on todennäköisesti alle 8 000 euron osakepääoma. Tästä päätellen siirtymäsäännöksen takia jonkinlaisiin toimenpiteisiin ryhtyisi selvästi yli 50 000 yhtiötä.

Sellaisia toimivia yhtiöitä, jotka syyskuun 1 päivän 1997 jälkeen ovat tähän mennessä korottaneet osakepääomaansa vähintään 8 000 euroon, on noin 15 600 kappaletta. Toisaalta niistä osakeyhtiöistä, joiden osakepääoma on alle 8 000 euroa, noin 15 400 yhtiöllä tätäkään osakepääomaa ei ole täysin maksettu.

Viranomaisyhteistyön kehittämisprojektin tietokannan mukaan osakeyhtiöistä, joiden osakepääoma on alle 8 000 euroa, toimivia olisi hieman edellä mainittua suurempi määrä eli noin 65 000 yhtiötä. Tietokannan mukaan kaikista sellaisista osakeyhtiöistä, joiden osakepääoma on alle 8 000 euroa, noin 32 000 yhtiön oma pääoma on verotustietojen mukaan vähintään 8 000 euroa. Näistä noin 10 000 yhtiön oma pääoma on vähintään 80 000 euroa. Toisaalta noin 22 000 tällaisen yhtiön oma pääoma on verotustietojen mukaan alle 8 000 euroa, osalla negatiivinen. Yli 70 000 yhtiön omasta pääomasta ei ole tietoa.

1.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Vähimmäisosakepääomaa koskevat vaatimukset ja niiden takautuvuus muissa pohjoismaissa

Takautuvaan korottamiseen liittyvät ongelmat ovat olleet esillä myös Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

Ruotsin vuoden 1895 osakeyhtiölain mukaista 5 000 kruunun vähimmäisosakepääomavaatimusta korotettiin 6 päivänä kesäkuuta 1973 voimaan tulleella lailla 50 000 kruunuun. Tuolloin laskettiin, että rekisteröidyistä noin 130 000 osakeyhtiöstä noin 100 000 yhtiön osakepääoma alitti uuden vähimmäisosakepääomavaatimuksen. Viimeksi mainituista yhtiöistä noin 45 000 oli sellaisia, joilla oli liiketoimintaa ja palkattua työvoimaa.

Näiden taas laskettiin muodostavan noin 70 prosenttia kaikista toimivista yhtiöistä, joilla oli palkattua työvoimaa. Vanhojen yhtiöiden osalta säädettiin erityisestä siirtymäajasta niin, että uuden osakepääomavaatimuksen edellyttämät osakepääoman korotukset oli alkujaan määrä tehdä ja ilmoittaa rekisteröitäväksi vuoden 1978 loppuun mennessä. Kun yli puolet kaikista osakeyhtiöistä ei edelleenkään täyttänyt uutta vähimmäisosakepääomavaatimusta, siirtymäaikaa jatkettiin myöhemmin vuoden 1981 loppuun. Samalla pyrittiin muun muassa selvittämään, olisiko uuden yhtiömuodon luominen pienyrityksille tarpeen, mikä ei kuitenkaan johtanut lainsäädäntöön.

Edelleen vuoden 1995 alussa voimaan tulleella lainsäädännöllä muun ohessa korotettiin vähimmäisosakepääomavaatimusta 100 000 kruunuun. Tuolloin Ruotsissa oli noin 300 000 osakeyhtiötä, joista osakepääoman korottamisen tarve koski noin 250 000 yhtiötä. Vanhoille yhtiöille säädettiin aluksi siirtymäaikaa vuoden 1997 loppuun. Siirtymäajan ollessa päättymäisillään suuri määrä yhtiöitä ei kuitenkaan ollut ilmoittanut rekisteröitäväksi lain edellyttämää osakepääoman korotusta, minkä vuoksi siirtymäaikaa pidentettiin vuodella eli vuoden 1998 loppuun. Vasta tähän ajankohtaan mennessä suurin osa yhtiöistä korotti osakepääomaansa vaaditulla tavalla. Kuitenkin hieman yli 8 400 vähimmäisosakepääoman alittavaa yhtiötä jouduttiin poistamaan rekisteristä viran puolesta. Noin 8 900 yhtiön osalta poistaminen ei tullut kysymykseen, koska kyseiset yhtiöt oli jo asetettu selvitystilaan tai konkurssiin. Lisäksi noin 25 000 yhtiön osalta pyydettiin vapaaehtoisesti rekisteristä poistamista. Rekisteriviranomaisen käsiteltäväksi kasaantui suuri määrä osakepääoman korotusta koskevia asioita. Vuodenvaihteessa 1998–1999 vireillä oli yli 20 000 asiaa.

Norjan vuoden 1997 uusi osakeyhtiölaki merkitsi osakeyhtiötä koskevan vähimmäisosakepääomavaatimuksen korottamista aikaisemmasta vuoden 1976 lain mukaisesta 50 000 norjan kruunusta 100 000 kruunuun. Vaatimus ulotettiin koskemaan myös vanhoja yhtiöitä. Näille asetettiin osakepääoman korottamiseksi lain voimaan tulosta viiden vuoden siirtymäaika, joka päättyi vuoden 2004

alussa. Korotuksen laiminlyöneiden yhtiöiden purkamiseen johtavat menettelyt voidaan lain mukaan aloittaa aikaisintaan kuukauden kuluttua siirtymäajan päättymisestä eli helmikuussa 2004. Vielä vuoden 2003 alussa rekisterissä oli noin 38 000 osakeyhtiötä, joiden osakepääoma alitti 100 000 kruunua. Rekisteriviranomaisen informoitua kyseisiä yhtiöitä ja niiden tilintarkastajia korotustarpeesta sellaisia yhtiöitä, jotka eivät ole korotaneet osakepääomaansa, oli lokakuun 2003 lopussa noin 24 000. Siirtymäajan pidentämiseen ei Norjassa tietävästi ole nähty tarvetta, mutta joustamista purkamismenettelyjen aloittamisajankohdan suhteen pidetään mahdollisena, jotta mahdollisimman monet yhtiöt saisivat mahdollisuuden hoitaa asian.

Tanskassa korotettiin vuonna 1991 anpartsselskab-yhtiöitä koskevaa osakepääomaa vastaavan aloitus- tai osuuspääoman (insudskapital, anpartskapital) vähimmäisvaatimusta 80 000 Tanskan kruunusta 200 000 kruunuun. Varsinaisia osakeyhtiöitä (aktieselskab) koskevaa vähimmäisosakepääomavaatimusta korotettiin puolestaan 300 000 kruunusta 500 000 kruunuun. Uudet vähimmäispääomavaatimukset koskivat myös vanhoja yhtiöitä, joille säädettiin pääoman korottamista varten viiden vuoden siirtymäaika. Vuonna 1992 laskettiin, että rekisteröidyistä noin 55 500 anpartsselskab-yhtiöstä noin 52 000 eli noin 94 prosenttia ei täyttänyt uutta pääomavaatimusta. Rekisteröidyistä noin 27 000 osakeyhtiöstä puolestaan noin 17 000 eli noin 63 prosenttia ei tuolloin täyttänyt uutta vähimmäisosakepääomavaatimusta. Vuoden 1995 lopulla eli noin vuosi ennen siirtymäajan päättymistä laskettiin, että ongelma koski yhä noin 31 000 anpartsselskab-yhtiötä eli noin 60 prosenttia kaikista noin 51 000 anpartsselskab-yhtiöstä ja noin 9 000 osakeyhtiötä eli noin 33 prosenttia kaikista noin 27 500 osakeyhtiöstä. Yhteenlaskettuna yli puolet kaikista anpartsselskab- ja osakeyhtiöistä ei siten täyttänyt vähimmäispääomavaatimuksia, kun siirtymäaika oli vuosi jäljellä. Tämän vuoksi muun muassa oikeuskirjallisuudessa esitettiin vaatimuksia siirtymäajan tuntuvasta pidentämisestä. Tanskan kaupparekisteriviranomaisen katsottua tutkimustensa osoittavan, että arviolta 17 800 yhtiötä ei loppujen

lopuksiakaan selviäisi säädetyistä korotuksesta, vuonna 1996 alennettiin anpartsselskab-yhtiöitä koskevaa vähimmäisvaatimusta 125 000 kruunuun. Siirtymäajan vuoden 1997 alussa umpeuduttua Tanskassa lopulta asetettiin vuonna 1998 kolmessa vaiheessa yhteensä noin 1 400 yhtiötä selvitystilaan uusien pääomavaatimusten noudattamatta jättämisen johdosta.

Vähimmäisosakepääomaa koskevat vaatimukset Euroopan unionissa

EU:n yhtiöoikeudelliset direktiivit eivät sisällä yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääomaa koskevia vaatimuksia. Käytännössä Euroopan maissa esiintyy yksityisen osakeyhtiön ja sitä vastaavien yhtiömuotojen (esimerkiksi GmbH, SARL) osalta varsin erilaisia vähimmäisosakepääomaa koskevia vaatimuksia. Tämä heijastanee ainakin osaksi erilaisia käsityksiä osakepääoman merkityksestä. Esimerkiksi Saksassa vähimmäisvaatimus on 25 000 euroa, Ranskassa 7 500 euroa ja Alankomaissa 18 000 euroa, kun taas Isossa-Britanniassa ja Irlannissa ei ole lainkaan vaatimuksia vähimmäispääomasta.

1.3. Nykytilan arviointi

Toimivia osakeyhtiöitä, joiden osakepääoma on alle 8 000 euroa, on ilmeisesti yli 50 000. Osakepääoman korottaminen 1 päivään syyskuuta 2004 mennessä tuottaa kaikille näille yhtiöille hallinnollisia kustannuksia. Pahimmassa tapauksessa vaatimus vaarantaa niiden toiminnan jatkumisen, jos ne eivät voi toteuttaa korotusta rahastokorotuksena ja jos niiden osakkeenomistajat eivät pysty maksamaan uutta korotettua osakepääoman määrää.

Toimimattomia yhtiöitä, joiden osakepääoma alittaa 8 000 euroa, on noin 75 000. Siirtymäsäännöksen kohteena olevia yhtiöitä on siten yhteensä noin 125 000. Ne kaikki joutuvat siirtymäsäännöksen takia korottamaan osakepääomaansa tai muuttamaan yhtiömuotoaan taikka ne pitää asettaa selvitystilaan. On todennäköistä, että kaupparekisteri ruuhkautuu ilmoitusten ja toimenpiteiden suuren määrän takia. Ruuhkautuminen puolestaan vaikeuttaa kaikkien toimivien yritysten toi-

mintaa.

Oikeusvertailu osoittaa, että uusien vähimmäisosakepääomaa koskevien vaatimusten säätäminen takautuvaksi on aiheuttanut vaikeuksia myös muissa pohjoismaissa, joissa on tarvittaessa jatkettu määräaikoja tai ryhdytty muihin yritystoiminnan jatkuvuutta sekä kaupparekisterin häiriötöntä toimintaa turvaaviin toimenpiteisiin. Lisäksi Suomessa kysymyksessä olevien yhtiöiden lukumäärä korotuksen takarajan lähestyessä näyttäisi olevan suurempi kuin Ruotsissa, Norjassa tai Tanskassa.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotuksen sisältö

Esityksen tavoitteena on lievittää edellä mainittuja ongelmia, joita vähimmäisosakepääoman takautuvaan korottamiseen liittyy yhtäältä toimivien osakeyhtiöiden ja toisaalta rekisteriviranomaisen kannalta.

Tavoitteena on parantaa alle 8 000 euron osakepääomalla toimivien osakeyhtiöiden mahdollisuuksia sopeutua korotustarpeeseen ja näin parantaa niiden mahdollisuuksia jatkaa toimintaansa. Tavoitteena on myös saada lisää aikaa yhtiö- ja erityisesti verolainsäädännön kehittämiseen siten, että tällaisen osakeyhtiön toimintaa voidaan kysymyksessä olevissa siirtymäsäännöksissä tarkoitettulla tavalla osakepääoman korottamisen sijasta jatkaa henkilöyhtiömuodossa. Ajan kulumisen vähentää lisäksi joka tapauksessa takautuvan korotuksen kohteena olevien yhtiöiden lukumäärää, koska osa yhtiöistä korottaa muuten osakepääomaansa tai lopettaa toimintansa. Lisäaikana on myös mahdollista ryhtyä tehokkaiisiin toimenpiteisiin toimimattomien yhtiöiden poistamiseksi kaupparekisteristä sekä informoida toimivia yhtiöitä korotustarpeesta. Edelleen tänä aikana voidaan harkita muita toimia, joilla porrastetaan korotusilmoituksia ja siten tasataan kaupparekisteriviranomaisen työtä. Yksi tällainen keino olisi rekisteri-ilmoituksesta perittävien maksujen porrastaminen sen perusteella, miten varhaisessa vaiheessa yhtiö tekee korotusilmoituksen.

Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ehdotetaan korotuksen määräajan pidentämistä muuttamalla osakeyhtiölain muuttamisesta

annetun lain siirtymäsäännöksiä siten, että uudesta määräajasta säädetään erikseen lailla. Tällöin korotus voidaan toteuttaa valmisteilla olevan osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Osakeyhtiölain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 2005 aikana. Ratkaisu takaa riittävän lisäajan ja on yritystoimintaa harjoittavien kannalta mahdollisimman selkeä.

Ehdotuksessa on myös otettu huomioon osakeyhtiölakiin lailla 1094/2000 tehdyt muutokset. Osakepääoman korottamatta jättämisen seuraamuksena on siten tuomioistuimen päättämän selvitystilaan asettamisen sijasta selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi määrääminen, josta päättää rekisteriviranomainen. Menettelyä voidaan arvioida lähemmin osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Koska selvitystilaan asettamiseen tai rekisteristä poistamiseen liittyvistä hallituksen tai toimitusjohtajan velvollisuuksista ei välttämättä ole aihetta erikseen säätää, tätä koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi siirtymäsäännöksistä.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetun muutoksen johdosta sellaiset elinkelpoiset alle 8 000 euron osakepääomalla toimivat osakeyhtiöt, jotka eivät kykenisi korottamaan osakepääomaansa määräaikaan mennessä, voivat jatkaa toimintaansa ja saavat lisää aikaa hankkia pääomaa. Tällä on myönteistä vaikutusta yrittäjyyden, työllisyyden ja verotulojen kannalta. Ehdotetulla lykkäyksellä ei ole merkittävää vaikutusta harmaan talouden ja talousrikollisuuden kannalta.

Ehdotetun muutoksen avulla voidaan välttää kaupparekisterin ruuhkautuminen, joka saattaisi huomattavasti vaikeuttaa yritystoimintaa yleensä ja siten aiheuttaa kustannuksia yrityksille sekä viime kädessä valtiovalalle.

4. Asian valmistelu

Oikeusministeriö asetti 8 päivänä lokakuuta 2003 työryhmän selvittämään osakepääoman takautuvaa korottamista koskevia kysymyksiä. Työryhmän mietinnössä (oikeus-

ministeriön työryhmämietintö 2003:12) ehdotettiin joko takautuvasta korotuksesta luopumista tai sen lykkäämistä osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteyteen. Työryhmä ehdotti samalla toimimattomien yhtiöiden poistamista kaupparekisteristä voimassa olevan lain sallimin tavoin. Lisäksi työryhmä katsoi, että takautuvaan korotukseen liittyviä ongelmia, muun muassa kaupparekisterin ruuhkautumista, voitaisiin lievittää esimerkiksi porrastamalla kaupparekisteri-ilmoituksesta perittäviä maksuja sen mukaan, kuinka varhaisessa vaiheessa osakepääoman korottamista koskeva ilmoitus tehdään. Eriävässä mielipiteessä katsottiin, ettei korotuksesta tule luopua ja että nykyinen siirtymäaika on riittävä.

Työryhmän mietinnöstä pyydettiin lausunnot sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, kauppaja teollisuusministeriöltä, keskusrikospoliisilta, kirjanpitolautakunnalta, konkurssiasiamieheltä, patenti- ja rekisterihallitukselta, Verohallitukselta, Helsingin yliopiston oikeustieteelliseltä tiedekunnalta, Tampereen yliopiston kauppatieteiden laitokselta, Turun kauppakorkeakoululta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT ry:ltä, HTM-tilintarkastajat ry:ltä, Kaupan keskusliitolta, Keskuskauppakamarilta,

KHT-yhdistys ry:ltä, Kirjanpitoimistojen Liitto ry:ltä, Luottomiehet—Kreditmännens ry:ltä, Perheyritysten liitto ry:ltä, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry:ltä, Suomen Asiakastieto Oy:ltä, Suomen Asianajajaliitolta, Suomen Kihlakunnanvoudit ry:ltä, Suomen Kiinteistöliitto ry:ltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Suomen Lakimiesliitto r.y:ltä, Suomen Pankkiyhdistys r.y:ltä, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä ja Työeläkelaitosten Liitto TELA ry:ltä. Osa lausunnonantajista kannatti takautuvasta korotuksesta luopumista. Lähes kaikki kannattivat ainakin korotuksen lykkäämistä osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteyteen työryhmän mietinnössä tarkoitetulla tavalla. Vain harvoissa lausunnoissa vastustettiin määräajan pidentämistä. Esitys on tämän jälkeen valmisteltu oikeusministeriössä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain eräiden siirtymäsäännösten muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain muuttamisesta 14 päivänä helmikuuta 1997 annetun lain (145/1997) siirtymäsäännösten 3—6 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 momentti laissa 825/1998, seuraavasti:

Yleiset siirtymäsäännökset

3. Yhtiöön, jonka perustamiskirja on allekirjoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja jonka osakepääoma lain tullessa voimaan on alle 8 000 euroa, sovelletaan 1 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähimmäisosakepääomaa koskevaa vaatimusta lailla erikseen säädettyään määräjän kuluttua. Tällainen yhtiö ei saa päättää alentaa osakepääomaansa, jos se alentamisen jälkeen olisi alle 8 000 euroa, ellei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

4. Yhtiö, jonka osakepääoma 3 momentissa tarkoitettuna lailla erikseen säädettyään määräjän kuluttua on alle 8 000 euroa, on määrätävä selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä. Päätöstä määräämisestä selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä ei kuitenkaan saa tehdä, jos yhtiö on ilmoittanut rekisteröi-

täväksi osakepääoman korotuksen vähintään 8 000 euroon, yhtiön muuttamisen avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi taikka yhtiön toiminnan jatkamisen yksityisenä elinkeinonharjoittajana eikä rekisteröintiä evätä.

5. Edellä 4 momentissa tarkoitettua määräämisestä selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä ja sitä koskevasta määräajosta sekä 4 momentissa tarkoitettua yhtiömuodon muuttamisesta, siihen tarvittavista viranomaisluvista ja yhtiömuodon muutoksen voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6. Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tämän lain säännöksiä, jollei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu. Lain vastaisen yhtiöjärjestyksen määräyksen muutos lain mukaiseksi on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, ja kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua lain voi-

maantulosta. Edellä 3 momentissa tarkoitetun yhtiön vähimmäisosakepääomaa koskeva yhtiöjärjestyksen muutos on kuitenkin ilmoitettava rekisteröitäväksi siinä tarkoitetussa lailla erikseen säädettävässä määräajassa. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasa-

kon tässä tarkoitetun velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain eräiden siirtymäsäännösten muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain muuttamisesta 14 päivänä helmikuuta 1997 annetun lain (145/1997) siirtymäsäännösten 3—6 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 momentti laissa 825/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Yleiset siirtymäsäännökset

3. Yhtiöön, jonka perustamiskirja on allekirjoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja jonka osakepääoma lain tullessa voimaan on alle 8 000 euroa, sovelletaan 1 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähimmäisosakepääomaa koskevaa vaatimusta seitsemän vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Tällainen yhtiö ei saa *lain voimaantulon jälkeen* päättää alentaa osakepääomaansa, jos se alentamisen jälkeen olisi alle 8 000 euroa, ellei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

4. Yhtiö, jonka osakepääoma seitsemän vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta on alle 8 000 euroa, on asetettava selvitystilaan. *Päätöksen selvitystilaan asettamisesta tekee tuomioistuimien rekisteriviranomaisen ilmoituksesta tai sen hakemuksesta, jonka oikeus saattaa riippua yhtiön asettamisesta selvitystilaan.* Päätöstä selvitystilaan asettamisesta ei kuitenkaan saa tehdä, jos yhtiö on ilmoittanut rekisteröitäväksi osakepääoman korotuksen vähintään 8 000 euroon, yhtiön muuttamisen avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi taikka yhtiön toiminnan jatkamisen yksityisenä elinkeinonharjoittajana eikä rekisteröintiä evätä.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettusta selvitystilaan asettamisesta, sitä koskevista määräajoi-

3. Yhtiöön, jonka perustamiskirja on allekirjoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja jonka osakepääoma lain tullessa voimaan on alle 8 000 euroa, sovelletaan 1 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähimmäisosakepääomaa koskevaa vaatimusta *lailla erikseen säädettävän määräajan kuluttua*. Tällainen yhtiö ei saa päättää alentaa osakepääomaansa, jos se alentamisen jälkeen olisi alle 8 000 euroa, ellei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

4. Yhtiö, jonka osakepääoma *3 momentissa tarkoitettun lailla erikseen säädettävän määräajan kuluttua* on alle 8 000 euroa, on *määrättävä* selvitystilaan *tai poistettavaksi* rekisteristä. Päätöstä *määräamisestä* selvitystilaan *tai poistettavaksi* rekisteristä ei kuitenkaan saa tehdä, jos yhtiö on ilmoittanut rekisteröitäväksi osakepääoman korotuksen vähintään 8 000 euroon, yhtiön muuttamisen avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi taikka yhtiön toiminnan jatkamisen yksityisenä elinkeinonharjoittajana eikä rekisteröintiä evätä.

5. Edellä 4 *momentissa* tarkoitettusta *määräamisestä* selvitystilaan *tai poistettavaksi*

Voimassa oleva laki

ta ja siihen liittyvistä hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuuksista sekä 4 kohdassa tarkoitettua yhtiömuodon muuttamisesta, siihen tarvittavista viranomaisluvista ja yhtiömuodon muutoksen voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6. Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tämän lain säännöksiä, jollei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu. Lain vastaisen yhtiöjärjestyksen määräyksen muutos lain mukaiseksi on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, ja kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Edellä 3 kohdassa tarkoitettua yhtiön vähimmäisosakepääomaa koskeva yhtiöjärjestyksen muutos on kuitenkin ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään seitsemän vuoden kuluttua. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tässä tarkoitetun velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

Ehdotus

rekisteristä ja sitä koskevista määräajoista sekä 4 momentissa tarkoitettua yhtiömuodon muuttamisesta, siihen tarvittavista viranomaisluvista ja yhtiömuodon muutoksen voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6. Yhtiöjärjestykseen sisältyvän tämän lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tämän lain säännöksiä, jollei näistä siirtymäsäännöksistä muuta johdu. Lain vastaisen yhtiöjärjestyksen määräyksen muutos lain mukaiseksi on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu yhtiöjärjestyksen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, ja kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Edellä 3 momentissa tarkoitettua yhtiön vähimmäisosakepääomaa koskeva yhtiöjärjestyksen muutos on kuitenkin ilmoitettava rekisteröitäväksi *siinä tarkoitettussa lailla erikseen säädettävässä määräajassa*. Rekisteriviranomainen voi asettaa yhtiölle uhkasakon tässä tarkoitetun velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
